

YASHIL IQTISODIYOT-BARQAROR RIVOJLANISH ASOSI

Raximboyeva Dilafruz Ibrogim qizi

Toshkent davlat agrar universiteti

“buxgalteriya” yo’nalishi 1-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: Professor Ostonov Oybek Alikulovich

Annotatsiya: Ushbu maqolada yashil iqtisodiyot tushunchasi, uning barqaror rivojlanishdagi o‘rni, asosiy tamoyillari hamda ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati tahlil qilinadi. Yashil iqtisodiyot-bu atrof muhitga zarar yetkazmaydigan, barqaror rivojlanishni taminlovchi iqtisodiy model. Shuningdek, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ekologik xavfsizlikni ta’minlash va iqtisodiy o‘shishni ekologik muvozanat bilan uyg‘unlashtirish masalalari yoritiladi. Shuni takidlash kerakki, barqaror rivojlanish jarayonini faollashtirishga yashil iqtisodiyot dasturini amalga oshirish va sog‘lom muhitni yaratish orqali erishish mumkin .

Kalit so‘zlar: yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, ekologiya, qayta tiklanuvchi energiya, resurs tejamkorlik, iqtisodiy o‘shish.

Аннотация: В данной статье анализируется понятие зелёной экономики, её роль в устойчивом развитии, основные принципы, а также социально-экономическое значение. Зелёная экономика — это экономическая модель, не наносящая вред окружающей среде и обеспечивающая устойчивое развитие. Кроме того, освещаются вопросы рационального использования природных ресурсов, обеспечения экологической безопасности и гармоничного сочетания экономического роста с экологическим балансом. Следует отметить, что активизация процесса устойчивого развития возможна посредством реализации программ зелёной экономики и создания здоровой окружающей среды.

Ключевые слова: зелёная экономика, устойчивое развитие, экология, возобновляемая энергия, ресурсосбережение, экономический рост.

Abstract: *This article analyzes the concept of the green economy, its role in sustainable development, its main principles, and its socio-economic significance. The green economy is an economic model that does not harm the environment and ensures sustainable development. In addition, the article highlights issues related to the rational use of natural resources, ensuring environmental safety, and harmonizing economic growth with ecological balance. It should be noted that the activation of the sustainable development process can be achieved through the implementation of green economy programs and the creation of a healthy environment.*

Keywords: *green economy, sustainable development, ecology, renewable energy, resource efficiency, economic growth.*

Kirish

Bugungi globallashuv sharoitida iqtisodiy rivojlanish bilan bir qatorda ekologik muvozanatni saqlash masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. An'anaviy iqtisodiy modellar tabiiy resurslarning haddan tashqari ekspluatatsiyasi, atrof-muhitning ifloslanishi va iqlim o'zgarishiga olib kelmoqda. Shu sababli barqaror rivojlanishni ta'minlovchi yangi iqtisodiy yondashuv — yashil iqtisodiyot konsepsiyasi shakllandi.

Yashil iqtisodiyot tushunchasi va mohiyati

Yashil iqtisodiyot — bu inson farovonligini oshirish va ijtimoiy tenglikni ta'minlash bilan birga, ekologik xavflarni sezilarli darajada kamaytirishga qaratilgan iqtisodiy tizimdir. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Ta'rifiga ko'ra, yashil iqtisodiyot kam uglerodli, resurslardan samarali foydalanishga asoslangan va ekologik jihatdan barqaror bo'lgan iqtisodiyot hisoblanadi.

Yashil iqtisodiyotning asosiy tamoyillariga quyidagilar kiradi:

- tabiiy resurslardan oqilona foydalanish;
- qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish;
- chiqindilarni kamaytirish va qayta ishlash;
- ekologik toza texnologiyalarni joriy etish.

Barqaror rivojlanishda yashil iqtisodiyotning o'rni

Barqaror rivojlanish iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik omillarning uyg'un rivojlanishini taqozo etadi. Yashil iqtisodiyot ushbu uch yo'nalishni birlashtirgan holda uzoq muddatli iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi. Xususan, energiya samaradorligini oshirish, "yashil" ish o'rinlarini yaratish va ekologik xavfsizlikni mustahkamlash orqali jamiyat farovonligi oshadi.

Ko'plab rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlar yashil iqtisodiyot strategiyalarini milliy rivojlanish dasturlariga integratsiya qilmoqda. O'zbekistonda ham qayta tiklanuvchi energiya, ekologik transport va resurs tejamkor texnologiyalarni joriy etish bo'yicha muhim islohotlar amalga oshirilmoqda.

Yashil iqtisodiyotning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati

Yashil iqtisodiyot nafaqat ekologik muammolarni hal etadi, balki yangi iqtisodiy imkoniyatlarni ham yaratadi. "Yashil" texnologiyalar asosida ishlab chiqarish xarajatlari kamayadi, aholi salomatligi yaxshilanadi va ekologik xavflar qisqaradi. Natijada iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy adolat mustahkamlanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, yashil iqtisodiyot barqaror rivojlanishning muhim asosi bo'lib, u iqtisodiy o'sish, ekologik muhofaza va ijtimoiy farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Zamonaviy sharoitda yashil iqtisodiyotga o'tish global muammolarni hal etishning eng samarali yo'llaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. UNEP. Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication. – Nairobi: United Nations Environment Programme, 2011.
2. Pearce D., Markandya A., Barbier E. Blueprint for a Green Economy. – London: Earthscan Publications, 1989.
3. OECD. Green Growth Strategy. – Paris: OECD Publishing, 2011.
4. Sachs J. The Age of Sustainable Development. – New York: Columbia University Press, 2015.
5. Rivojlanish va yashil iqtisodiyot bo'yicha ma'lumotlar. – Toshkent, 2022.